

Sygn. akt XXV C 1390/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2014 r.

Referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Warszawie

Wydział XXV Cywilny – Monika Zaszczyńska-Kot

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2014 r. w Warszawie

na posiedzeniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w G.

przeciwko Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

w przedmiocie wniosku powoda o zwolnienie od kosztów sądowych –opłaty od pozwu i zaliczek na koszty sporządzenia opinii przez biegłych

postanawia: **oddalić wniosek.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.), Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Według zaś art. 118 w/w ustawy, czynności w zakresie zwalniania od kosztów sądowych, przewidziane w ustawie, może wykonywać referendarz sądowy.

We wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych (k.218), podniesiono, że, powódka na skutek obciążenia jej karami umownymi, odmową zapłaty przez zamawiających wynagrodzenia, jest obowiązana dochodzić swoich roszczeń w postępowaniach sądowych; powódka musiała skorzystać z kredytu w wysokości 2 mln zł celem pokrycia bieżących wydatków związanych głównie z wynagrodzeniem pracowników; w 2012 r. powódka wykazała stratę w wysokości 250.122,07 zł, zaś w 2013 r. – 228.480,60 zł; wobec powódki prowadzone są postępowania egzekucyjne; na rachunkach spółki znajduje się kwota, która nie wystarczy na zapłatę nawet części wynagrodzenia na rzecz pracowników. Do wniosku załączono, m.in. rachunek zysków i strat (k.220), z którego wynika, że w 2013 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 3.618.740,98 zł; zawiadomienia o wszczęciu egzekucji i zajęciu rachunku bankowego (k.231-238); wyciąg z rachunku bankowego (k.228), raport kasowy (k.230).

Podnieść należy, że zwolnienie od kosztów sądowych osoby prawnej obwarowane jest większymi rygorami niż zwolnienie osoby fizycznej i może mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie. Przedstawienie swojej sytuacji majątkowej, zawsze należy do ubiegającego się o zwolnienie od kosztów sądowych, przy czym, gdy wnioskodawcą jest spółka prawa handlowego, obowiązek ten winien być spełniony wyjątkowo skrupulatnie, tak aby możliwe było dokonanie weryfikacji możliwości płatniczych takiego podmiotu.

Dlatego też, nie tylko nie podanie jakichkolwiek informacji, lecz także nieudzielenie szczegółowych, wyczerpujących informacji w tym przedmiocie, stanowi wystarczający powód dla odmowy zwolnienia od kosztów sądowych, nie pozwala bowiem na dokonanie oceny rzeczywistej sytuacji spółki, przy czym zupełnie drugorzędne znaczenie ma przyczyna niepodania takich informacji.

Powodowa spółka przedstawiła jedynie „jednostronny” rachunek zysków i strat, który nie obrazuje jej sytuacji majątkowej w sposób kompleksowy. Brak jest przede wszystkim informacji o posiadanych przez spółkę aktywach. Wprawdzie spółka przedstawiła wyciąg z rachunku bankowego, jednakże, okoliczność, iż spółka aktualnie nie posiada

wystarczających środków na rachunkach bankowych nie może przemawiać za zwolnieniem jej do kosztów sądowych. Stan rachunku bowiem w dacie (nawet chwili) sporządzenia wydruku może być rezultatem przejściowego zbiegu kilku operacji finansowych i być może już kilka godzin później, na przykład po zapłacie dużej należności przez kontrahenta powódki, na rachunku bankowym mogą znaleźć się znaczne środki.

Jednakże nawet w świetle przedstawionych informacji, nie sposób uznać, iż spółka nie posiada dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, które na obecnym etapie postępowania sprowadzają się do opłaty od pozwu w kwocie 17.286zł, która to kwota jest kwotą kilkusetkrotnie niższą niż osiągnięty przez spółkę w 2013 r. przychód.

Podkreślić również, należy, iż powódka pomimo deklarowanych trudności, nie zakończyła swojego bytu prawnego, co oznacza, że posiada środki na swoje funkcjonowanie. Również okoliczność, iż ostatecznie dwa lata spółka zakończyła ze stratą, nie może stanowić argumentu za zwolnieniem jej od kosztów sądowych. Nawet bowiem w przypadku upadłego przedsiębiorstwa, zwolnienie takie uzależnione jest od wykazania, że jego efektywne aktywa (gotówka, towary itp.) nie wystarczą na pokrycie kosztów (tak też: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1966 r., I CZ 53/66, PUG 1967, nr 2, poz. 65).

Ubocznie jedynie należy zauważyć, iż procesy sądowe są nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, zwłaszcza w przypadku spółek kapitałowych, których podstawowym celem jest osiągnięcie zysku; dlatego też, posiadanie środków finansowych, zapewniających dostęp do Sądu – ze względu na obowiązek poniesienia kosztów sądowych – jest istotnym składnikiem prowadzenia takiej działalności. Każda osoba prawna powinna więc być przygotowana do ponoszenia kosztów prowadzenia postępowań sądowych, a zatem przedsiębiorca powinien uwzględnić je w swoich planach finansowych. Planowanie wydatków bez uwzględnienia środków na prowadzenie procesów sądowych oznacza preferencyjne traktowanie innych zobowiązań i powoduje naruszenie równowagi w traktowaniu powinności finansowych; tym samym nie może stanowić skutecznego argumentu przemawiającego za zwolnieniem od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lipca 1992 r., I ACz 393/92, LEX nr 9145).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a contrario, orzeczono jak w sentencji.

(...)